

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., féltre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Lapszerkesztő:

Dr. Kiss Dezső.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Az összeülő parlament kötelessége.

Szurdán ismét megnyílnak a nemzeti munka műhelyének kapui. Elég volt a dolce far niente oltáránál való időzésből, elég volt a nyugalom, tétlenség édességéből, a kényelmeskedés kedvességéből, most ernyedetlen munkára, hazafiúi kötelességre, hűzágokat pótló tevékenységre szólít a hazafiúi lelkiismeret.

Uj munka veszi kezdetét. Reánk virradt az alkotás korszaka. A mi eddig történt, csak a mult romjainak eltakarítása, a pálya rendbe hozása volt. — Az alkotó, teremtő munka csak most fogja kezdetét venni. Nem a mai megélhetés politikáját kell csinálni, hanem egy jövő politikai életnek kell a biztos alapjait lerakni. Temérdek reform vár megvalósításra. Nincs az állami életnek olyan ága, mely nagy és súlyos problémák sürgős megoldását ne követelné. Meddő és haszontalan közjogi viták annyira megbénítottak bennünket, hogy évtizedekkel hátramaradtunk az előretörékvő nemzetek versenyében.

Most az új házszabályok egészen új helyzetet teremtettek a politikában. Megszabadult a parlament attól a veszélytől, hogy a tehetlenség fertőjében elsüllyedjék. Leszakította magáról azokat a nehezítő láncokat, melyek több égető kérdés megvalósi-

tását, több jogos kívánság kielégítését akadályozták. Most merészen vághat neki egy új világnak, a munka világának.

Az alkotások után lázas vágygyal epedő, éhes ország most kíváncsian várja, az most a legfontosabb kérdés, amire a nemzet feleletet vár, hogy mire fogja a kormány és a kormány-párt fölhasználni azt a hatalmat, amit a szigorított házszabályokban kapott. — Mi az a cél, amire használják, mi az a cél, ami a politikai macchiavelisták tana szerint szentesíteni fogja az eszközöket. — Mert az bizonyos, hogy a szigorított házszabály erős eszköz, amelylyel az ország javára lehet élni, de esetleg vissza is lehet vele élni. Vajjon nem használják-e föl a házszabályok szigorítását arra, hogy az a választói reform és a katonai követelések kérdésében kerékkötőül szolgáljon a nemzet akarata ellen. Vagy legalább is nem kísérli-e meg Bécs a kormányt odaszorítani, hogy most az ő javára használja ki a kedvező alkalmat.

Az aggodalmas kérdést nem mi vetjük föl, hanem az események. Minden héten, minden nap, majd minden órában van rá ok és alkalom, hogy ezt elpanaszoljuk. — A legközelebbi multra való visszatekintés nem sok örömet hoz számunkra, teljes meglepedésünket nem tudta előidézni.

Kiegyezés, kvóta, közöstudgyes indennitás keserű pilulák voltak. — Csakugyan fordított ebéd volt az, ahol a fekete levessel kezdik. — A függetlenségi párt az államélet folytonossága érdekében elveivel homlokegyenest ellenkező dolgok intézését nemcsak passzív módon tűrte, hanem azok létrejövetelét aktív is minden tőle telhető módon előmozdította. Meglehetősen sok és eleven gyökérszálát vagdosta el és engedte mások által elpusztítani a rajongó közbizalomnak, hagyományos népszerűségének.

És Aerenthal közös külügyminiszter ur szereplése most úgy tűnik fel előttünk, mintha a Habsburg dinasztia a Magyarországnak nevezett nagy szinpad bérlo tulajdonosának tekintené magát. Bécsben ismét kiadták a parancsot „Maul halten und — weiter zahlen.“

A magyar kormányon és többségén áll tehát, hogy bebizonyítsák, hogy a házszabályrevíziót nem engedik osztrák érdekekre felhasználni.

Ma a közélet szinpadán ott áll egy erős kormány. Beesületes szándékkal kell eljárnia a reá kiosztott darabokat, amelyeknek címe: „Választói reform“ s „Önálló bank.“ — A parlamenti többségben hatalmas kóruossal rendelkeznek a főszereplők. S a nemzet, mint fizető publikum, nemesak fizetni, hanem tapsolni is akar.

Ne engedje leszerelni magát a

Lázalom.

Írta: Engländer Rezső.

Körülöttem nehezen sötétlik az éjszaka s nekem mégis világos van. Körülöttem sühogó csapásokkal kereng a fagyos leheletű éjszakai szél s én mégis a tavasz illatterhes levegőjét érzem. Körülöttem áthatolhatatlan titokzatos homályba burkolva minden s én mégis látni kezdek . . .

Magam vagyok a sötét éjszakában és még sem vagyok egyedül. Velem vannak az álmaim. Nem könnyű, rózsaszínű, foszlányfelhős álmok, hanem nagyok, komolyak és nyugodtak s én mégis lelketzavaró, idegetrázó, sóhajos vágygyal várom a teljesülésüket.

Egy alakot fognak körül. Az én párom. A párom! Kicsiny szó s egy rejtett nagy világ, mikor az ember az egymást hajsuló örökké téves utakon távolgató tömeg között meglátja a párját.

Ráakadtam. Találtam valakit, aki másnak mindenki és magának senki. Valakit, aki él, hogy másokat tanítson élni, aki

mindent tud, hogy pótolja mások hiányosságát, aki csak azért van, hogy más is lehessen. Én neveztem el így. Senki sem tudja. Sem ő, sem a titokzatos éjszaka, sem a *gunyos nappali tömeg*, sem az egész könyvelmüen mosolygó nagy világ — egyedül csak én.

Magam vagyok az éjszaka esendjében és még sem vagyok egyedül. Velem a párom. Fagyos szélben, vagy langyos szellőben, veszes sötétben, vagy mosolygó napfényen, csillagos kétségben, vagy felhős némaságban, mindenütt velem a párom.

Látom a szemét, nagy nyugodt tekintetét. Lélek van benne. Nem egy, hanem száz. Ellentétes, eltérő, hadakozó elemek, de az ő szemében elülnek a harcok s megfennek egymás mellett nyugodtan, békésen. Egy pár szemben annyi lélek! Holott ezen a sáros földtekén annyi meg annyi emberlélek ütközik békétlenül egymásba.

Sokszor nézem a kezét. Nagy, komoly, nyugodt kéz. Nem tudom a szemem levenni

róla és elfog a vágy a kezének említése után. És érzem remegő nagy óhajással, hogy a keze meleg és szeliden lágy és nézem és forró hangok tódulnak az ajkamra s lüktető vágytól, hogy egyszer a homlokomon érezzem a kezét. Ha egyszer végighuzná fejemen, azzal a szelid, nyugodt, nagy mozdulattal érzem, hogy megnyugodna az én örökös nyugtalanságban vibráló lelkem legtökösabb idegszála is.

Különös, hogy egyszer régen, ugyanilyen óhajás fogott el. Kicsi gyermek voltam akkor. Szemközt velünk egy galambösz fejű fiatalarcú asszonyt láttam, mindig az ablaknál ülni. Mindig ott volt változatlanul, nyugodt, komoly arcával. Az állat egyik kezébe támasztotta és nézte az utcai sarat, vagy a rohanó porfelhőket. Az égre sohasem nézett. S én órákhosszat álltam vele szemben és néztem változatlan arcát és finom, fehér ujjait s valami gyermekes, beteges vágy fogott el az ujjainak lágy cirógatása után. Az én örökké háborgó, viaskodó, fájó gondola-

FENNÁLL 1824. ÉV ÓTA.

Husvéth István

műfestődjé és kémiai tisztító intézete Zomborban.

232-50-41

Elfogad uri, női és gyermekruhákat
TISZTÍTÁSRA ÉS FESTÉSRE
a legolcsóbb árak mellett.

kormány és a többség, ne deferáljanak az osztrák érdekeknek a közös bank kérdésében, s minden rekompensáció és nemzeti vívmány nélkül ne szavazza meg a delegáció a katonai követeléseket.

Ne menjenek bele olyan paktumba, amelyben az udvar minél több áldozatot csikarjon ki saját hadserege számára a nemzettől, s minél kevesebbet adjon ezért a nemzetnek.

Ha már meg akarják oldani ezt a kemény kérdést, úgy ne folytonos alkudozásokkal, kompromissziumokkal foltozgassák a bajokat, hanem végre valahára oldják meg azt becsületesen. Aut-aut. Vagy megadja a király a magyarságnak azt a jogot, hogy nyelvvel együtt bevonuljon a hadseregbe s akkor bevonulunk mi is a saját pénzünkkel. Vagy nem adja meg, s akkor mi sem adunk semmi „extrawurst“-ot a közös hadseregnek. De ne is merjenek kérni. Mert mi az orrunknál tovább tudunk már látni és mielőtt ezt a kérdést beletaszítanánk a magyar politikai arénába észlelni akarunk olyan jelenségeket, amelyek közeledést jelentenek a magyar nemzet törvényben gyökerező jogos álláspontjához, látni akarjuk, hogy magyar ezredeinket lassan-lassan kezdik visszahelyezni az ország határain belül, és az idegen ezredeket viszik pokolba haza. Cseh- vagy Morvaország belsejébe: gyönyörködni akarunk abban a naponként meg-megújuló hírben, hogy ebben és ebben a magyar ezredben már minden tiszt magyar ember, mert az összes magyar tiszteket visszatelepíteni akarják az ország határain belül állomásozó magyar ezredékbe: hogy kiadták a parancsot ezeknek az ezrednek, hogy a mai naptól kezdve a szolgálati nyelv úgy szóban, mint írásban a magyar királyság hivatalos nyelve.

A legutóbbi idők ugyanis egy

igen szomorú tapasztalattal tették gazdagabbá a nemzetet. Azt tapasztaltuk, hogy a hadvezetőség ígéreteiben, a katonák szavában nem lehet bizni. Ezek is a politika tekervényes útjain ravaszkodással akarják a pénzt kicsikarni a nép zsebéből. Ilyen szomorú tapasztalatok után a mi civil parlamentünknek nagyon óvatossá kell lenni a hadvezetőséggel kötendő kompromissziumoknál.

De azt is be kell bizonyítani a kormánynak, hogy a választói reformnál sem fog a szigorított házszabály a magyarság ellen alkalmazásba vétetni.

Erre nézve azonban csak az szerezhethet biztosítékot, ha a választói reform a 48-as párt programjának kielégítésével, az államnyelv bírásához köti a választói jogot.

A szigorított házszabályokban megnagyobbított hatalom nemesak arra való, hogy visszaéljen vele a kormány, hanem arra is, hogy még több felelősségérzetet keltsen föl a vezető államférfiakban. A nemzet, amely bele nyugodott a házszabály szigorításba, a parlament fogainak kihuzásába, nyelvének a megkötözésébe, most azt várja a többségtől, hogy ezt a kedvező alkalmat, föl szabadított karjait hosszas és igazán magyar reformok létesítésére használja föl.

Az égő vágyak és égető szükségletek megvannak, az eszmék ragyogóan csábitanak, a reformtervek kínálják magukat, tudja mindenki, hogy mi kellene neki és az országnak. Mindenkinek önálló magyar jegybank kell, a magyarság hegemoniáját biztosító választói reform kell, szigor és erély kell a nemzetiségekkel szemben, s atyai gondoskodás a magyar kereskedelem, ipar és földművelés iránt, gazdasági, kulturális és szociális reformok kellenek. A közigazgatást reformálni, a népoktatást államosítani, az

összes tanintézetek nyelvét magyarrá kell tenni stb. stb. . . száz és száz ilyen reform eszme várja megvalósítását.

Most mikor a nyugodt kormányzás garanciája megvan, mi sem tarthatja a többséget, de különösen a függetlenségi pártot attól, hogy az országra nézve legfontosabb elveinek megvalósítása érdekében passzivitásból kilépjen és a jövő minden alkotását függetlenségi szellemmel töltsse. Ez az egyedüli mód arra, hogy pozícióját megtartsa, sőt azt — a józan logika szabályai szerint fokozatosan, de soha meg nem hátrálva, tovább fejleszse.

Mert a jövőnek nemesak a kormányképesség a biztosítéka és fundamentuma, hanem az *elvek* tisztaságának, a *programm* teljességének hű és ép fentartása, megőrzése s ahol alkalom nyílik rá, gyakorlati érvényesítése.

k. d.

Zombor, április 25.

A zombori nagygyűlés. A zombori függetlenségi és 48-as párt 21-es bizottsága f. évi április hó 23-án délután 5 órakor a zombori függetlenségi kör helyiségében ülést tartott. A gyűlésen dr. *Novák* Elemér ismertette a magyar nemzeti jegybank megvalósítása érdekében tartandó nagygyűlés előkészítő munkálataival megbízott öt tagu bizottságnak a működését és előterjesztette a Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi és 48-as párttal e tárgyban létrejött megállapodásokat, valamint közölte a nagygyűlés programját. A gyűlés ezt helyeslőleg tudomásul vette és elhatározta, hogy a f. évi május hó 17-én megtartandó nagygyűlés rendezésére a párt 100-as bizottságát kéri fel. Egyben felhatalmazta a kiküldött ötös bizottságot — amely áll *Mérő* Ignác, *Henneberg* Sándor, dr. *Jovánovits* József, dr. *Donoszlovits* Vilmos és dr. *Novák* Elemér tagokból — a rendezés teljhatalmu vezetésével.

taimat már kicsiny gyermekkoromban is csak lágy kezek delejes érintése tudta megnyugtanni. És milyen kezek voltak azok! Csupa összhang a forma, a mozdulat. Olyan, mint a páromé. Meglátszik rajta az igazi emberi lélek. Mert igazi egész nagy ember a párom.

A tulfeszített rezonancia és az érzék-telen közöny között, ahol annyian mozognak s ahol annyian esnek egyik szélsőségből a másikba, ő megtalálta azt a rejtett utat, mely a nagy, öntudatos emberi nyugodtság felé vezet. S ezen az uton megtalálta az értéktelenül és haszontalanul eldobott órákat és percekét, amiket a balga sokat akarás siető tülekedésében észrevétlenül dobnak félre a legtöbben. Ő megtalálta bennük az értékeset. Apró muló percek messzekiható értékét és megtanulta azt észrevétlenül visszaadni azoknak, akik hanyagul félrelökték utjokból. Pazarul osztja a lelke kineseit hangos hivalkodás nélkül s indulnak sokan a nyomán anélkül, hogy tudnák, hogy utána haládnak. Én látom ezt és imádom érte. Nem azzal a pillanatvadászó muló érzéssel, nem szomjazom a

esőjét, nem vágyom az ölelésére — és imádom örületes nagy, viharos érzéssel.

Magányos esteiken a fekete merev betűk fölé hajolva, eszembe ötlök olykor a gondolkodás nélküli jólelkűek sóhajos részvéte, akik az én gyenge testemet sajnálják. Balgák! Nem tudják, hogy a lélekben az erő! Az én lelkem erős és az én lelkem megküzd mindennel, hogy a párja mellé juthasson. És én érzem, hogy minden betű közelebb visz hozzá. És én érzem, hogy az igénytelen fekete sorok közt forrongó lázas szenvedélyek, bűnös vívódások és vonagló vágyak rejtik az élet titkát. Nem a közönséges önző örökké önmaga körül forgó életét, hanem azét, amelyet másokért élünk. És mert érzem ezt, az én gondolataim merészen és tisztán turkálnak a bűnök szennyében. Mi a bűn? Anyag, mely nem volt idejekorán esiszolva. Minden ember kétszer lehet ember. Először, amikor még nem tud gondolkodni, jóra, rosszra nem képes. Ez az emberi anyag. Másodszor, amikor tul van az élnitadás kizisén és megfejtve előtte a nagy talány. Ami e kettő között van, az a világ. Az emberek

mindég jók, csak a világ rossz. De a világ nagy és kevés az ember, mert kevesen lesznek másodsor emberekké. Belevesznek a nagy problémába és születik a bűn.

Az én párom ember. Egész igazi nagy harmónikus ember s én mellé vágyom a rejtett ösvényre, ahol a helyes élet titka megfejtésre talált.

S ha eljön az idő, mellé állok és azt mondom:

— Méltó vagyok hozzád. Vigyél magaddal az utadon.

És megyünk majd ketten, egymás mellett, kéz a kézben összesimulva. Szürös csalánnal teli buckás, göröngyös avaron járunk majd s ha kiserked a lábamon a vér, ő az ő örök másnak szentelt nyugalmaival az ölébe akar majd venni. De én nem engedem. Mellé állok, hozzá simulok erősen, szorosan és bátran. Mosolyogva nézem majd a vérem hullását és újjongó lélekkel megyek a párom mellett kifelé az ámitó idegesen finom rózsaszínű ködökből a titokzatos nagy valóság felé.

BOROK: 1 liter

Diószegi 1 korona.

== Az üvegért 10 fillér vissza. ==

Badacsonyi 1.20 kor.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnél

Zombor.

Titánok harca.*)

— Zsedényi Aladár ur b. figyelmébe. —

Zombor, 1908. április 24.

Méltóztassék megengedni, de ezt a néhány sorocskát nem kezdhetem szerényebb címmel, minekutánna a pesti író ur is az „Irók csatája“ titulust akasztotta az ő pesti cikkének elejébe. Ez a pesti író ur Zsedényi Aladár, az ügyes tollú fővárosi zszurnaliszta, akit szerencsés vagyok személyesen is ismerhetni egy irodalmi társasági ülés alkalmából. Ez alatt a rövid együttlét alatt is azt a benyomást szereztem felőle, hogy ő egy agilis, élénk temperamentumu ember, ki egyáltalán nem szükölködik életrevaló gondolatokban s aki ügybuzgóságával, — ha kellő helyen alkalmazza azt, — nem kicsinylendő hasznára tud lenni annak az ügynek, amelynek szolgálatába szegődött.

Az ördögbe is, ez a mostani cikke valamieskét váratlanul pottyant a nyakam közé. Mert bizony-bizony kezdem már én szépecskén el is felejteni, hogy valamikor, egy pár hétnél előtte „en garde“ helyezkedtem Vértési bácsival, az öreg globetrotterrel. S aligha tévedek azt mondván, hogy azóta már maga a mi tisztelt irodalmi társasági elnökünk is kialudta oceánkavaró neheztelését s villámaint nagy szeliden megest csak visszarakta a szekrénye tetejére, annyival is inkább, mert hiszen az öreg ur a mozi-költségek grandseigneur-i leszurásával az egész dolgot befejezettek tekintette. Minekutána azonban Zsedényi ur, — hogy, hogy nem, — tudomást szerzett az én kirohanásomról, indítatva érezte magát onnan felülről és azzal a jóindulatu leereszkedéssel, mellyel a fő- és székvárosi vérbéli íróemberek szoktak elbánni a vidék igénytelen pennaforogatóival, — hatalmasan kiterjesztett védőszárnyai alá ráncigálta az ezek alatt kéjesen meglapuló Vértési bácsit.

Nem késem azonban a védőszárnyak dacára is kijelenteni, hogy az érzékeny oldalakra tapintgató multkori cikkemet — természetesen a dolog anyagi részére vonatkozó fejtegetés kivételével, melyre én elvégre is, elejétől fogva a legkevesebb súlyt helyeztem, — egész maga mivoltában, a legutolsó gondolatjelig fenntartom.

Megvallom, sokáig kellett várakoznom, míg valaki védelmébe vette a mi érdemes és „saját külön“ globetrotterünket. Kissé már furának is kezdett előttem feltűnni a dolog. Hogyan? — miközben egyre-másra kapom a gratulációkat az igazmondásért, (szeretném, ha most hamarjában annyi százasom lenne!) — amelyért most ime Zsedényi uram kopogtatja meg a fejem bubját, — a tisztelt közvélemény nem igyekszik védelmébe venni az

* Nem vagyunk barátja a hírlapi polemikáknak, nem akarjuk a személyi érdekeket, a nagy primpulusokat a diadalívén elhelyezni. — A fenti cikkelyt azonban mégis adnunk kell, mert ha Zsedényi Aladár cikkét adtuk, az „audiatur et altera pars“ elvénél fogva erkölcsi kötelességünk Zsoldos Benő cikkének is tért szorítanunk. Ezzel akarjuk kifejezni az Irodalmi Társaság kisdied játéka fölötti pártatlanságunkat.
A cikkirő rutinozott tollú, eszmékben, ötletekben, ügyes fordulatokban gazdag zszurnaliszta, kit tartalmazása, stílérzéke és formai műértelme a fővárosi írógárda tagjává avatott. A közönségnek lapunk hasábjain alkalmá lesz szelidebb természetű szellemi termékeiben is gyönyörűséget találni. Szerkesztőség.

oly „igazságtalanul“ megtámadott öreg urat s elnézi, hogy én az ő rossz szabású vértjét „feltürt ingujjban“ csapkodjam!? S most kiséül, hogy ez volt az a bizonyos szélesend, mely a nagy zivatarokat meg szokta előzni.

Zsedényi uram „írók csatájáról“ ír. Konstatálom, hogy a titulus lényeges alkotóelemeit mikroszkópikus vizsgálat után sem bírtam felfedezni. Mert, ugyebár, — ha nem tévedek, — ezek az ádázul csatázó írók: Vértési bácsi és én, tisztelettel alulírott. Hát én jólele kikottyantam, hogy az öreg urat, — legyen bár ő egy irodalmi társaság elnöke, — írónak el nem ismerem. Mert ahoz, hogy valaki az „író“ felségesen szép és megtisztelő elnevezéséhez teljes joggal tarthasson igényt, legelső és elengedhetetlen kíváncsálom az, hogy az illető írni tudjon. Nos hát, kérem szeretettel, minden felesleges szószaporítás helyett a mi elnökünk összes eddig kifejtett irodalmi munkássága a mellett bizonyít napnál világosabban, hogy ő kigyelme minden egyébhez jobban érthet, csak az íráshoz nem. A másik író — ugyebár, — én volnék. Nos, kérem alásan, én épenséggel nem tekintem magamat írónak, nem is áhítom erre a hízegző titulusra. Koptatgatom a pennát, a magam gyönyörűségére s — Vértési bácsi a tanuja — olykor a mások boszuságára is; hogy pedig — önhibámon kívül, — hébe-korba mások is gyönyörűséget találnak szerény írásaimban, azt maga Zsedényi uram bizonyítja a „Pesti Hírlap“ croquis-ja révén.

Irók — mondom — ninesenek. Csata pedig még kevésbé volt. Mert ugyebár érdemleges csatáról jogosan csak akkor lehet szólni, s csak úgy ér valamit az ágyudörgés és a puskapor szaga, ha a támadással szemben a sarokba szorított pasasér is inaszakadtából rug és kapál. Szeretettel kérem, jelen esetben csak magam hadakoztam; a vért kopogott, az pedig, aki a vért alatt, írói babérokkal jól betakarva, meghúzódott, nagyot koppant bár, de hallgatott. Ez előzmények után bizvást jól sikerült megválasztanom a jelen cikkem címét is, mert ninesen harag és — ninesenek titánok.

Vértési bácsi az a szerencsén, akit most Zsedényi uram az ő pesti spongyiájával mindenképen szüzi fehérre iparkodott vakarni. De hát a végzet átka az, hogy se róla, sem az irodalmi társaság emlékezetes felolvasásáról nem sikerült neki leolvasztania a mozi-szagot. Ebbe derekasan beletörött a bieskája, amellyel pedig máskülönbben nem szokott rossz helyeken vagdosni. Kívánom Zsedényi Aladárnak, hogy a sors másképen bánjon el azzal a cikkével, melyet a mi ominózus moziillatu ügyünkben, — mint ő mondja, — „egy fővárosi igen előkelő tudományos folyóiratban“ fog közzétenni. Nagyon lekötelelve kedves irodalmi tag-társam, ha annak idején módot nyújtana nekem ezt a cikkét is megéleznem.

De nini, mit látok a Zsedényi cikkében? Az ám, ott nyújtózkodik egy öt lábú bogár. S ezzel az állattani szempontból is előkelő spécies-sel épen Vértési Károlyt tisztelt meg. Magyar ember lévén, én is leveszem előtte a kalapomat s mosolyogva nyilatkozom oly-

formán, hogy ekkirő uram most pompásan fején koppintotta a szeget. Kétségtelen tehát: bogár van. Süsse a kánya, az még nem baj, ha bogara van valakinek. Csak ott véti el aztán a dolgot ez a bogártulajdonos, ha a bogarat épen irodalmi társaságban indítja jölétnek. Az meg ilyenkor, biz'isten mellékes, hogy hány lába is van hát annak a bogárnak. A mi öreg urunk bogarának — úgy sejtem — sok lába lehet . . .

Édes Zsedényi uram, mondja csak nekem, hát Ön a mi irodalmi társaságunk nyelvtérjesztő feladatát, — melyet soraiiban erősen hangoztatni méltóztatik, — épen a Vértési-féle vásári bódés mutatványok behozatalával látja betöltöttnek?! Ha jobban ismerné a körülményeket, nekem adna igazat abban, hogy a kérdéses előadás sem felolvasás nem volt, sem — a legkevésbé sem — irodalmi. S ne is említse ön ezzel egyidőben az „Urániát.“ Elvégre is, az elsőrangú műintézet és mindenekfölött nem irodalmi társaság. Hallgattam volna én hűségesen, mint a hal — higgye meg, — ha az öreg ur történetesen valamelyik magyar, — vagy ha már mindenáron Amerikát szereti, hát amerikai — irodalom történeti nagyságról tart vala felolvasást s ennek keretében vetített képekkel is bemutatja az illető nagy ember életének és működésének kiemelkedő mozzanatait. Vagy még az is hagyján, ha mozgófényképes előadását valamelyes esztétikai kérdés népszerű ismertetésének szenteli. De a mi társaságunkban egy amerikai mulatóhelynek gyatra kivitelű mozgóképekkel való agyba-főbe dicsérését — a legenyhében szólva is, — helyrehozhatatlan baklövésnek tartom, amilyenért még az öregkor sem mentesítheti a baklövés elkövetőjét a derekasan kiérdemlett megbűbozástól.

Ami pedig végezetül azt a bizonyos pohár-ürítést illeti: még jó magam is, ki pedig köztudomás szerint még a saját becses mivoltom egészségére is vajmi ritkán öntök a garatra szeszes italt, — kijelentem, hogy kész örömmel koccintok poharat Zsedényi urammal a Vértési bácsi egészségére. Csupán két dolgot kívánok vele szemben: egyet a jó Istentől, egyet pedig magától Vértési bácsitól. Az Istentől azt kívánom, hogy az öreg urat sokáig éltesse testi-lelki jó kondícióban, tőle magától pedig azt kérem, hogy ne fogjon többé tollat a kezébe s ha már épen írni óhajt: mozával spékelt elmeszüleményeit jövőben a világért se cipelje be az Irodalmi Társaság kapuján.

Egyébként béke velünk!

Zsoldos Benő.

H I R E K.

Elbocsátás a honvédség kötelékéből. A honvédelmi miniszter rendelete folytán Blumenthal Miklós, a zombori takarékpénztár nyug. tisztviselője és dr. Radics Aladár kulai járási tb. főszolgabíró, szabadkai m. kir. 6. honvédegyalozezredbeli tartalékos hadnagyok saját kérelmükre a honvédség kötelékéből elbocsájtattak.

Adomány. Dr. Alföldy Gedeonné a háziipari kiállítás céljaira 50 koronát adományozott, amelyért a kiállítás rendezőség ezutón is köszönetet mond.

IRÓASZTAL.

Modern kiállítású íróasztal olcsón eladó

Teltsch Gáspárnál**ZOMBORBAN.**

Háziiparkiallítás Zomborban. A Bács-Bodrog vármegyei háziipari kiállításra a bejelentési határidő ma jár le. A bejelentett anyag oly nagy, hogy a kiállítás sikere biztosítva van. A szorosán vett háziipari készítményeket méltóan fogja képviselni a megye területén levő 20 háziipari szövetkezet, amely mind a legszebb tárgyait állítja ki. Külön gyűjteményben lesznek bemutatva a sokac és szerb háziipari készítmények azoknak szövése és előállítási módja is szemléltetővé lesz téve. Külön fülkékben lesznek elhelyezve Baja, Szabadka, Ujvidék, Zenta és Zombor városok gyűjteményei. Művészi kivitelű rajzok, festmények, szobrok mintegy 250—300 darab, fafaragás, himzés, gobelin, vert csipkék, pointlace munkák a legszebb előállításban. Csetneki csipke, kalotaszegi varrottas, selyemfestés, amatőrjeink remek felvételei. A bejelentett tárgyak beküldési ideje május hó 1-seje. A kiállítás tisztán vármegyei, így más megyebeliek vagy hivatasos mesterek kitüntetésre igényt nem tarthatnak. *A kiállítás megnyitása május 10-én, berekesztése május 17-én lesz, amidőn az Erzsébetligetben tárgysorsjátékkal (sorsjegy 30 f.) egybekötött nagy népünnepély (belépődíj 30 f.) rendeztetik.*

A Bács-Bodrog megyei Irodalmi Társaság június hó 8-án, pünkösd másodnapján Bácsban tartja a IX. felolvasó ülést, mely az alapszabályszerűs a megyében tartandó felolvasó ülések között az első lesz. Evetovits János bácsi plébános, az Irodalmi Társaság választmányi tagja buzgólkodik azon, hogy a város és környék intelligenciájának a résztvevését biztosítsa. Dr. Hannig Györgyné rendes tag is segítkezik, hogy az Irodalmi Társaság fellépése minél eredményesebb legyen. Sűrű levélváltás folyik e tárgyban Vértési Károly elnökkel a program megállapítására nézve.

Nagylelkű alapítvány. Schweitzer József, a kalocsai káptalan nagyprépostja, 100,000 kor. alapítványt tett le, melynek az a rendeltetése, hogy kamatai fiatal papok továbbképzésére fordíttassanak.

Egyházi ének. A zombori gör. kel. szerb egyházi dalárda vegyeskara, valamint a városunkban időző szerb színészek vegyeskara folyó hó 22-én este 8 órakor a városháza dísztermében együttes hangversenyt rendezett, hogy bemutassák a nagyközönségnek az egyházi énekek gyöngyeit. Az énekesek meglehetősen elégedve fáradozásuk eredményével, mert az egybegyűlt intelligens közönség az előadást mindvégig a legnagyobb figyelemmel kísérte és a tetszésnyilvánításokkal sem szűkölködött. A színészek karának Lyrin IV. koncertjét, Aldjátok az urat, — a dalárdának Mokrányac „Isten anyja imáival“ című éneket a vihárszerű tapsra meg kellett újránznok. Nem kisebb tudással adta elő a dalárda Malaskin: Dies irae és Boritanszky: Dignum est justum est és Sanktus-át. A színészek vegyeskara Davidov: „Hallgass meg minket Uram“ kezdetű énekkel nyitotta meg az áhitatos esendben a hangversenyt. Az előadás színvonalát és célját tekintve, a hangverseny sokkal nagyobb látogatottságot érdemelt volna meg. Láthattuk, hogy a szerb társadalom vezető emberei minő ambícióval igyekeztek a gör. kel. szerb dalárda által kibocsájtott sorsjegyeken tudni, ebből a szép számban jelen volt magyarjaink is példát merithetnének a jövőre.

Mozi Zomborban. A legközelebbi napokban egy nagyobb szabású mozgófénykép válalat érkezik Zomborba. A színház hatalmas ponyvaacsarnoka a megyeház melletti téren lesz felállítva. A kényelmesen berendezett modern sátorban 1000 ülőhely van. A vállalatnak saját villanyfejlesztő gépe van, képei a legújabb szenzációkat tárják a szemlélő elé. A megnyitó előadást falragaszok fogják hirdetni. A műsor naponta változik.

Közgyűlés. A Tulipán szövetség magyar védőegyesület zombori fiókja ma délelőtt 11 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését a városház nagytermében.

Templomavatás és kitüntetés. Folyó évi április hó 23-án szentelték fel Monostorszegen azt a remek gótstíli kápolnát, amelyet az odaváló plébános saját költségén emelt. Az ünnepély nagy fényvel folyt le. Az egyházi aktust maga a plébános végezte. Az ünnepnapra megérkezett az érsek kitüntetése is, mellyel a buzgó plébánost főszentszéki ülnökké nevezte ki s egyben megengedte neki, hogy a violaszínű övet is viselhesse. Nagy Béla 45 év óta működik a papj pályán s ez idő alatt sok alapítványt tett. Önzetlen áldozatkészségének egyik maradandó emléke a most felszentelt kápolna is.

Kérelem. A háziiparkiallítás berekesztésekor, f. évi május hó 17-én, a kiállítás vezetősége az Erzsébetligetben tárgysorsjátékkal egybekötött nagy népünnepélyt óhajt rendezni. A népünnepélyre a belépődíj 30 fillér lesz. Egy tárgysorsjegy árát is 30 fillérben állapította meg a rendezőség. A rendezőség ezuton kéri fel a közönséget, hogy a tárgysorsjátékhöz adományokkal sziveskedjenek hozzájárulni. *A sorsjátékok illető küldemények május hó 8-ig Tomcsányi Aladár közíg. kiadóhoz (Zombor, vármegye-ház) küldendők.* A jótékonycélra való tekintettel a legkisebb adomány is köszönettel fogadtatik és a hírlapokba nyugtázva lesz. — Elfogadtatnak élő állatok is, mint szamarak, kecskék, juhok, borjúk, esikók, különféle fajú tyukok, kaesák, libák, kutyák, fürjek, foglyok, kanárik, fülemülék, gerlicék, galambok, nyulak, amely adományok ugyancsak május hó 8-ig irásbelileg *Fernbach Károlyné* ömeltőségéhez Zombor levélben jelentendők be és a felajánlott állatok ugyancsak Fernbach Károlyné ömeltősága házához Rákóczi-ut 19. szám alá a sorshuzás napján reggel 9 óráig beszalítandók. Eddig adományokat jeleztek: Sztrilich Zsigmond egy szamarat, Falcione Lajos egy yorkshierei malacot és egy fehér orpington kakast, Fernbach Károlyné egy emdeni gunárt, Fernbach Károly egy göbét.

Köszönetnyilvánítás. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyeletének bezdáni fiókpenztára által husvét hétfőjén, a saját külön alapja javára rendezett műkedvelői előadás alkalmából felülfizetni szivesek voltak a következők: Csirszka Konrád, Meszner István 10—10 kor., Dobos Ferenc 3 kor., Türr Jenő, Samarjai Béla, Kuzman Miklós, Pravgik Antalné (Kisköszeg), dr. Kovács Lajos, Szabadi Antal 2—2 korona, Majtány József, Reitter Miklós 1:20—1:20 korona, Györfi Mihály, Böleskei Ferenc, Benedek József, Bence Ambrus, dr. Matzitz Gyula (Zombor), ifj. Keller Antal, Breeska Katica, Kiss Sándor, Oberreiter Gerő, Tóth Pál, Jeszenszky János, Vida Pál, Répp Jakab 1—1 korona, Major Péter 80 fillér, Loschitz Károly, Loschitz Miklós, Szelm Miklós, Györfi István, Németh Antal, Végh Gyula 60—60 fillér, Plank Ádám, Bekker József 50—50 fillér, Hadanich Endre (Monostorszeg), Benedek Ferenc, Benedek Dezső, ifj. Megyeri András, Loschitz Mariska, Török Imre, Stéfán János, Ébli Vilmos, N. N. 40—40 fillér, Szarka Istvánné 30 fillér, Kleics Mátyás, Kiss Lajos, Spitzer Ernő, Schneller Ernő, Sztulich István 20—20 fillér, összesen 60 korona 70 fillér, mely szives adományokért, az egylet vezetősége ez uton mond hálás köszönetet.

Boszuálió udvarló. Beeskei István kishegyési legény — mint levelezőnk írja — már régebb idő óta udvarolt Kiss Erzsébetnek, de úgy látszik nem nagy eredményel. A napokban is megjelent imádotlja házánál és be akart menni, de a leány elutasította, mire Beeskei méregbe jött és neki esett az ablakoknak és sorra betörte. Ha közbe nem lépnek, még nagyobb bajt is csinál. A vizsgálatot megindították ellene.

A szabadkai kamaránál bejegyzett ügyvédjelöltek joggyakorlata. Müller János dr. Zátanyi Dezső zombori ügyvéd irodájából kilépett s a névjegyzékből töröltetett, Glück Mátyás dr. Bruck Jenő zombori irodájából kilépett s a névjegyzékből töröltetett, dr. Klimó Vladimir dr. Korn Milos ujvidéki ügyvéd irodájába joggyakorlatra lépett. Wolf Lajos dr. Szentiványi Armin ügyvéd irodájából kilépett s a névjegyzékből töröltetett.

Bácskai festőművész. Kopilovics István, bajmoki születésű festőművész, ki tanulmányait évek során át Münchenben, majd Párisban végezte, jelenleg Flórencben képi magát, honnan pár hó múlva Rómába megy és bevégzi tanulmányait az örök városban. Az erősen fejlődő tehetségű művész őszre Magyarországra utazik és Budapesten, meg Szabadkán festményeiből kiállítást fog rendezni, ami igen érdekesnek ígérkezik. Tíz darab festménye a május hó 10-én megnyíló háziipari kiállításon lesz bemutatva.

„Gotterhalte.“ Dr. Szemethy Géza pápai kamarás, peceszőlősi római katolikus plébános, aki Schlauch bihorosnak valaha titkára volt, igen szép királyhymnuszt írt, amelyhez a zenét is ő komponálta. A királyhymnuszt aztán Szemethy Géza elküldte a kabinetiroda utján öfelségének s arra kérte a királyt, hogy a Gotterhalte helyett ezt a szerzeményt fogadja el néphymnuszt gyanánt. A felterjesztésre most érkezett meg a válasz Biharvármegye alispáni hivatalába. A kabinetiroda Szemethy kérelmét elutasította, megjegyezve, hogy a Gotterhalte, mint a császári ház himnusza, mindenben megfelel rendeltetésének.

Eljegyzés. Handler Gyula, Handler József és fia paripási cég beltagja eljegyezte Löwy Tilda Löwy Mór kereskedő leányát Rémen (Bácska). (Minden értesítés nélkül.)

Köszönetnyilvánítás. A zombori karmelita-zárda elüljárósága ezuton is köszönetét fejezi ki mindazoknak, kik a husvétünnepségek alatt művészi énekükkel az istentisztelet fényét emelni sziveskedtek.

Eljegyzés. Szemes Annuskát eljegyezte Ugy István Zomborban.

Nappali áram! A zombori villamos telep ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy jövő hó 4-én a nappali áramot beindítja. Akik tehát a nappali áramot ipari célok szolgáltatására, sötét helyiségeknek (pince, raktár, sötét szoba, üzletek hatsó része) használhatóvá tételére, vízvezeték beberendezésre, főzésre, ételmelegítésre, vasalásra, hajsütésre, varrógéphajtásra, orvosi test, láb stb. melegítésre, szivargyújtásra, szobafűtésre és különösen bármely háztartásban előforduló munkagép meghajtására óhajtják fehasználni, forduljanak a Zombori Villamos Telep vezetőségéhez (Deák Ferenc-körut 6. sz.)

Esküvő. Trenka László szolgabíró házasságra lépett Zsablyán Boromiszta Istvánné, postamesternő leányával, Rózsikával.

Vasutépítés. A baja—bezdán—zombor—apatini helyierdekü vasut építését az idei őszön megkezdik.

Hírek az ujvidéki függetlenségi körből. Az ujvidéki függetlenségi körnek husvét-hétfőn délután volt első barátságos összejövetele. Juhász Jenő köri elnök szép beszédben kitarásra, egyetértésre és együttérzésre hívta fel a megjelenteket. A kör tagjainak száma jelenleg 354, ami azt mutatja, hogy napról-napra többen iratkoznak be. A körnek hatalmasnak, erősnek kell lenni, ami pedig csak ugy lehetséges, ha még többen lépnek be kötelékébe.

Tömeges vérengzés Szabadkán. A husvétünnep alatt Szabadkán is több bieskázás fordult elő. Oresics Mihály napszámot a Bethlen-utcában bieskázták meg ismeretlen vadak; Takács Lukács napszámot a Csernovics-utcában szurták fejbe; Kovács Ferenc napszámot a Bajai-uton bieskázták meg a jobb arcán. Mindháromuknak sebeit a mentők kötötték be.

Halálozás. Saághy Ferenc ujvidéki kir. törvényszéki bíró e hó 18-án hosszas és kinos szenvedés után, munkás életének 50. évében meghalt.

Hymen. Werner József mélykúti tanító eljegyezte Drégely Kálmán ugyanottani tanító leányát Bözsikét.

Pavlovics Lyubomir öngyilkossága. A törökbecsei választókerület volt országgyűlési képviselője, Pavlovics Lyubomir, aki különösen a szegedi pályaudvaron lefolyt afféjével tette híressé nevét, amikor néhány Melencére ránduló diákok, mert a Himnuszt énekelték arcul ütött, — öngyilkos lett. Pavlovics f. hó 22-én családjával és vendégeivel ebédelt. Senki sem vette észre, hogy minő sötét tervek foglalkoztatják. Ebéd után az ebédlővel szomszédos szobába ment, ahol revolverrel agyonlőtte magát. Pavlovicsot a legutóbbi képviselőválasztáson Mrksity Jása buktatta ki.

Erős koponya. Az elmúlt héten különös sebesüléssel jelentkezett fölvetelre a szegedi kórházban egy horgosi ember, Kocsmár János. Egy bicska volt a szemébe szurva, mikor az orvosnak megmutatta. Elmondotta, hogy egy ismeretlen merénylő megtámadta és szemébe szurt egy késsel. A bicska megakadt a csontok közt, anélkül, hogy az agyat megsértette volna. A kést operációval kellett eltávolítani. Kocsmár sebesülése nem életveszélyes. A merénylőt keresi a rendőrség.

Elfogott tolvaj. Pár héttel ezelőtt megírtuk, hogy Macankó Györgyöt a szabadkai rendőrség két társával együtt csirkelopás vétsége miatt letartóztatta. Macankó György azonban nem az a legény, ki a rendőrség vendégszeretétét igénybe venni szereti és pár napi vendégeskedés után bucsu nélkül eltávozott a rendőrség börtönéből és átlátogatott Szerbiába, régi dicsőségeinek helyére. Macankó József ott is a cselekvés színterére lépett. Lopott mindent és mindenhol, ugyanarra, hogy a husvétli ünnepekre elég gazdagnak érezte magát és egy kissé pihenni akart. A szíve Szabadkára vonzotta. Haza is jött, de nem akart a rendőrségnek dolgot csinálni, hát csak az erdőben húzta meg magát és onnan élvezte a kilátást, melyet Szabadka mutat. Szerencsétlenségére azonban nagycsütörtökön elfogyott a kenyere, ő pedig még nagypénteken sem akart bőjtölni, tehát bevásárlási körutra indult, ezen útján érte a baleset. Két rendőr épen arrafelé cirkált és pártfogásába vette a hálátlan Macankót, ki köszönés nélkül hagyta ott a rendőrség szállóját. Macankó különben híres alak, Szerbiában 1900-ban rablás miatt lett elítélve és a fegyházból Sándor király meggyilkolása után, Péter az új király kegyelmével szabadult ki s azóta a szabadkai közbiztonságot boldogítja.

Merénylet. mélykúti kocsislegény husvét hétfőjén délután betért Szücs Antalnén 60 éves özvegy asszonyhoz, kit mivel szóval nem bírt állati ösztönének kielégítésére megszerezni, erőszakhoz folyamodott. Az idős asszony teljes erejéből védekezett. Dulakodás közben Csányi Péter körmevel Szücs Antalnén oly sérülést okozott, amelybe özvegy Szücsné alighanem belehal. Az erőszakoskodó legény börtönben elmélikedik meg gondolatlan tette felett.

Vadállatias apa. Rittinger Miklós szeghegyi lakos beleszeretett saját 12 éves leányába. A serdülő leány azonban nem hallgatott állatias apjának szavaira, mire az a mit sem sejtő szerencsétlen leányon erőszakot követett el. Följelentés folytán az eljárást megindították. Rittingert a csendőrség elfogta s a topolyai járásbíróhoz kísérte be, ahol beismerte aljas tettét. Hisszük, hogy méltó büntetését nem fogja elkerülni.

Letartóztatott gyümölcskereskedő. Tonkovics Béla szabadkai csődbe került gyümölcskereskedőt az ügyészség tegnap letartóztatta csalárd bukás miatt. Tonkovics még március hónapban Ruddin Rossin és Segré

fiumei és A. Bartoli és Feneli trieszti kereskedőtől tizezer korona értékben árut vásárolt. Az árut nyomban eladta, de sem e két cégnek, sem a többi hitelezőinek nem fizetett. A két említett cég erre csődöt kért Tonkovics ellen. A csődeljárás folyamán megindított vizsgálat közben a bukott kereskedő beismerte, hogy március óta körülbelül 14000 korona adósságot csinált, de vagyona egyetlen fillérnyi sincs. Ezen körülmény indította a királyi ügyészséget arra, hogy Tonkovicsot csalárd bukás miatt letartóztatta.

Állami jutalmak ipari munkásoknak. A kisiparos és gyáros munkások, illetőleg munkaadók figyelmébe. A kereskedelemügyi miniszter elhatározta, hogy évenként bizonyos számú jutalmat ad a kereskedelmi és iparkamarák javaslatára oly ipari munkásoknak, kik hosszú és hűséges szolgálattal és ezzel párosult egyéb kiváló jó tulajdonságokkal erre érdemeket szereztek. E jutalmakból évenként 5 esik a szegedi kereskedelmi és iparkamara területére (Szeged, Hmvásárhely, Baja, Szabadka, Ujvidék, Zombor városok, Csongrád és Bácsbodrog vármegyék) és ezek rendszerint minden évben a karácsonyi ünnepek körül osztanak ki, megfelelő ünnepélyességgel. A kitüntetett munkások mindegyike 100 koronát és a jutalmazás indokait tartalmazó elismerő okmányt kap. A kitüntetésre való javaslatétel és a jutalmak kiosztása a kamara föladatait képezvén, fölkérjük a kerület munkaadóit, úgy a gyárosokat, mint a kisiparosokat, hogy közöljék a kamarával azon munkásaik névsorát, az azokra vonatkozó és a jutalomra való érdemességét bizonyító adatok kíséretében, kiket a jutalmazásra érdemeseknek tartanak. A kitüntetésre való igény előfeltételei a következők: 1. magyar állampolgárság; 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő a jutalomra igényt nem tarthat); 3. legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében, (tanoncévek beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek); 4. a rendes munkabér, vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg a munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandók. A kellően fölszerelt ajánlások legkésőbb 1908. június hó 15-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi és iparkamarához.

Barlanglakók Bácskában. Titelből jelentik: A Duna-Tisza összefolyásánál elterülő Titel nagyközségben majdnem száz család él földalatti kunyhókban. Jobbára odatelepedett magyar munkások laknak ezekben a lagunaknak nevezett szűk lyukakban, melyeket napfény nem világít s télen nem szellőztethető. A nedves falak mellett az ételmaradék megpenészedik. Némely ily kunyhóban 10—13 felnőtt és gyermek tengődik összezúfolva, füstben és gőzben. A száz családnak 300 gyermeke testileg, erkölcsileg itt nyomorog, romlik, pusztul. A múlt évben a mezőgazdasági munkáslakásokról szóló törvény elrendelte munkáslakások építésének állami támogatását és ennek alapján e száz magyar, családos munkás kérvényt intézett a földművelésügyi miniszterhez támogatás végett. Emberbaráti és nemzetiségi szempontból egyaránt szükséges volna, hogy kérésük kedvező elintéztést nyerjen.

Állat az emberben. Csantavéren Majoros József béreslegény gazdájának tizenegy éves leánykájával körülbelül egy hónapon keresztül a legbensőbb szeretkezési viszonyt folytatta. A dolog úgy tudódott ki, hogy a leány kis testvérei észrevették és a szülőknek elárulták. Az állatias béreslegény a törvény előtt fog felelni tettéért.

Pesti Futár. Ezzel a címmel április hó 30-án új hetilap indul Budapesten két bátor és független újságíró, Nádas Sándor és Jób Dániel szerkesztésében. Ennek a komoly újságnak valósággal forradalmi programja

van: minden igazat megírni amiről a többi újság hallgat, tisztességes hangon, de tekintetek és kimélet nélkül. Az eltussolt és agyonhallgatott szenzációk lapja lesz ez, az egész magyar életnek, politikánknek, társadalmunknak, gazdaságunknak, művészetünknek és irodalmunknak rettenthetetlen kritikája céljában, tartalmában és hangjában is, tehát merőben új és érdekes újság. Megjelenik minden csütörtökön. Egy szám ára 20 fillér. Trafikokban, könyvkereskedésekben, újságelárusítóknál hapható. Egész évre 10 korona az előfizetés, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII. József körút 7.

A borraivaló-rendszer megszűnése. A magyarországi pincérek szakszervezete olyan tervet dolgozott ki, amely a most szokásos borraivaló rendszert van hivatva megszüntetni. A jövőben nem lesz főpincér, hanem az a pincér, aki fölhasznál, egyben fizetőpincér is. A borraivaló megszüntetését pedig úgy gondolják, hogy a vendég a fogyasztottak után tíz százalékot fizet a pincérnek, munkája fejében. Ezt a százalékot a fizetésnél az elfogyasztott ételek számlájához írja. A legkisebb százalék három krajcár, a legnagyobb százalék öt forint lehet. Ez a rendszer a megvalósulás útján van s még ez év őszén életbe lép. Kérdés azután csak az marad, hogy a társadalomnak eme kitűnő tagjai, a pincérek, akik jövedelem tekintetében a szokék után és a miniszterelnök előtt számítanak, mi címen nevezik az új fejadót a borraivaló megszűnésnek?

Goldfahn Sándor és fia cég — fővárosi mintára — egyes cikkek forcírozott eladását leszállított árakon eszközli, ajánljuk hirdetését a n. é. közönség figyelmébe.

Adományok

a Zomborban, Bács-Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Rákóczi szoborra.

XIX. SZÁMU KIMUTATÁS.

Áthozzat 6686.61 K

256. **Vértesi Károly** szoborbizottsági elnök Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Bezdáni tanulóifjúság, mint az általuk a szobor javára 1907. évi augusztus hó 10-én tartott műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságának a tiszta jövedelmét 80 kor., Czvejtis János 1 kor., Garam Kálmáné 2 kor., Kossuthfalvai függetlenségi polgári kör ifjúsága, mint az általuk a szobor javára rendezett bál tiszta jövedelmét 14 kor. 17 fil., Kucorai tanulóifjúság, mint az általuk a szobor javára rendezett bál tiszta jövedelmét 20 kor. 20 fil., Leövey Józsefné 1 kor., Nagyfejű Pál Bácskertes 88 fil., Olvashatlan Budapest 5 kor., Petri Ernő Torda (Erdély) 1 kor., Stebler-féle asztaltársaság Zombor 82 kor. 53 fil., Schmidt M. telelovarda az 1907 évi június hó 25-én tartott előadásának tiszta jövedelméből 10% 33 kor. 80 fil., Ifj. Schüzler Károly Osziváé, mint az ósziváci kisleányok által 1907. augusztus hó 20-án rendezett műkedvelői előadás tiszta jövedelmét 13 kor. 90 fil. (ezen összeghez hozzájárultak: Dunder Jakab 20 fil., Dunder János 40 fil., Eimann Dezső 20 fil., Eimann Károly és családja 1 kor., Eimann László 20 fil., Frádl Endre 20 fil., Frádl József és családja 60 fil., Frádl Irén 10 fil., Garay Katia és Pál 50 fil., özv. Hank Ferencné 20 fil., Lung Kati 20 fil., Mészáros Jani 20 fil., Modrits Józsi 20 fil., Modrits Juliska 20 fil., Neugebauer Sámuel és családja 1 kor., Pevny Ferenc 20 fil., Pevny Józsefné 20 fil., Rakita László 1 kor., Silberhorn Katia 30 fil., Stricker Béla és Géza

80 fil., Stricker Etelka 60 fil., Stricker Péter 1 kor., Schüsler Károly 20 fil., Schüsler Károly és családja 50 fil., Szabovlyevits Vazul és családja 1 kor., Szántó Irén 70 fil., Szántó N. és neje 40 fil., Székely Margit 40 fil., Varga Ferike 20 fil., Varga Irénke és Gyula 40 fil., Welets Lőrinc 40 fil., Würz Jakab 20 fil., dr. Virter Lajos nagyprépost Vác 10 kor., Zombori felső kereskedelmi iskola alsóosztályának Rákóczi köre 10 kor. 20 fil., Zombori önkéntes tűzoltótestület 1907. évi október hó 19 iki színházi tűzörsége 10 kor., Zombori Takarékpénztártól elhelyezett tőkék után 1007. december hó 31 ig járó kamatok 123 kor. 03 fil., összesen 408.71 K

Összesen 7095.32 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

Szerkesztői üzenet.

Claqueoute Jenő, Zombor. Cikkemből kiszedett legkülönfélébb mondatoknak mozaik-szerű összerakásával, gondolkodásmódomnak változatos színben való utánzásával ironiának készült szüleményt elolvastam. Tíz éves tollforgatás alatt gyűjtött prakszisomból reámragadt annyi stílercek, hogy fel tudtam ismerni annak szerzőjét. Mogigraphiába kellett volna esnem, vagy legalább is a cheiros-pasmusnak ráncigálni. — Nem sikerült. Nem én vagyok a hibás. Te sem. Úgyes tollad, merész vonalaid keresztül tudtak menni a nehéz feladatokon is. Gyönyörködtetni, könyekig nevetetni is tudtál. Hiába ez most nem sikerült ugy. Ezt mondják mások is, akik „Claque“-kat sokat olvastak és irtak is már. A témában van a hiba, amely groteszk kép festésére nem alkalmas, legfeljebb a buzgólkodást teszi groteszkké. Üdvözlő szerkesztőségünk.

B. A. Mélykut, Köszönet. Több levelezőnk is van onnan, de ha a nevet vagy az eseményt tevesen közli, azt itt nem pótolhatjuk. Keressen fel gyakrabban bennünket.

Doroszló. Nem vagyunk barátai a személyeskedésnek. Ezért nem közöljük. Sokkal hamarabb célt érnének, ha jogos panaszukkal ugy a fizetés visszatartása, mint a kérvény felterjesztésének elmulasztása miatt az illetékes közigazgatási hatósághoz fordulnának. Meglehetnek győződve, hogy ezen az uton sérelmeik hamarosan orvoslást nyernek.

HIRDETÉSEK.

Eladó házak.

A Felsőváros Zöldfa-utca 9. és 11. házáma alatt, egymás mellett fekvő két haz egyenkint is eladó.

Bővebb értesítés szerzhető ugyanott, vagy GRÄFF VINCE asatalosnál (Vitéz-utca 22. sz.)

92—3—2

Segédkönyvelő

szép kézírással helybeli első-rangu cégnél azonnali belépésre keresettek.

Fizetési igényeket és eddigi működést megjelölő ajánlatok „RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG“ címen e lap kiadóhivatalába címzendők.

103—2—2

Sztapári-uton (22—24. sz. közt) egy ujonnan épült lakház kiadó. Bővebbet: MÉRŐ Ferencnél Zomborban. 91—4—2

Bármiféle veszélyes expedicióra ajánlkozik művelt fiatal ember. Címe megtudható e lap kiadóhivatalában. 73—5—5

3509. szám

köz. 1908.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, hogy a kereskedelmiügyi miniszter ur a szabadka—gombos—palánkai h. é vasut részvénytársaság kérelme folytán a nevezett vasut céljaira Paesér, Kossuthfalva, Bajsa, Ószivác, Cservenka, Veprőd, Hódság, Bácsordas, Bróe és Ujjalánka községek határában szükséges földterületekre nézve a kisajátítási eljárást folyó évi április hó 10 én 29754/III. szám alatt kelt intézkedéssel elrendelte és felhívta a vármegye közigazgatási bizottságát, hogy a kisajátítási eljárást az 1881. évi XLI. t. c. 33—40 §§ ai értelmében tartsa meg.

A nevezett vasut céljaira szükséges földterületek a kisajátítási terv és összeírás szerint az alább felsorolt ingatlanokból lesznek kisajátítandók, és pedig:

1. a **Pacsér** község határában fekvő és a pacséri 415. számú tkvi betétben 3666. hr. sz. a Kiss Mihály (Mélykut), a 414. sz. tkvi betétben 3659. hr. sz. a Obláth Mór és Obláth Lázár, az 1091. sz. tkvi betétben 3651/1. hr. sz. a Halász Károly és neje Schleicher Etelka, a 414. sz. tkvi betétben 3642. hr. sz. a Obláth Mór és Obláth Lázár, a 297. sz. tkvi betétben 3638. 3636. és 3635/2 b hr. sz. a özv. Vojnits Lukácsné szül. Szemző Jozefa tulajdonául felvett ingatlanokból;

2. a **Kossuthfalva** község határában fekvő és a kossuthfalvai 2486. sz. tkvi betétben 4643/1. hr. sz. a Ungár József (nős Baehrach Fannival), a 686. sz. betétben 4731. hr. sz. a. Sója János (nős Szabó Juliannával), a 315. sz. betétben 4691. és 4693. hr. sz. a. Pap Jánosné szül. Nagy Lidia, továbbá a Felső-Roglaticea pusztá területén az 1. sz. tkvi betétben 219/2. hr. sz. és a 12. sz. betétben a 219/1. 218/1. 213/3. 216. 217. 182/2 és 181/1. hr. sz. a. báró Bothmer Arpádné szül. Pilaszánovits Ilona tulajdonául felvett ingatlanokból;

3. a **Bajsa** községhez tartozó a) Alsó-Roglaticea pusztá határában fekvő és az 5. sz. betétben 193/i/b hr. sz. a., ugy a 6. számú betétben 195. 217. és 216. hr. sz. a. Lelbach Konrád, a 7. sz. betétben 227. 222. és 223. hr. sz. a. Löbl Vilmos (Ujszivác);

b) Duboka-pusztá határában a 3. számú betétben 39/1. 38. 40/1. és 37. hr. sz. a. Szemző István tulajdonául felvett ingatlanokból;

4. az **Ószivác** község határában fekvő és az ósziváci 65. sz. betétben 2603/2. és 2603/1. hr. sz. a. kisk. Müller Katalin, az 1541. sz. betétben 2601/2 és 2601/1. hr. sz. a. özvegy Müller Konrádné szül. Hettesheimer Katalin tulajdonául felvett ingatlanokból;

5. a **Cservenka** község határában fekvő és a cservenkai 244. számú betétben 5002 és 5001. hr. sz. a. Kalmár Imréné szül. Geyer Emma, kisk. Geyer Péter, kisk. Geyer Henrik és kisk. Geyer Matild, az 1329. sz. betétben

4857. 4858/1. 4858/2. hr. sz. a. Wetter Adám $\frac{1}{3}$ és Wetter szül. Greifenstein Erzsébet $\frac{1}{3}$, a 30. sz. betétben 4868. hr. sz. a. és a 2411. sz. betétben 4869/3—a. és 4860/3 b hr. sz. a. Wetter Adám (nős Greifenstein Erzsébettel, a 785. sz. betétben 1357/2 1357/1. és 1356. hr. sz. a. Lelbach Konrád, a 2240. sz. betétben 1399/1 1399/2. hr. sz. a. özv. Kniesel Antalné, az 1028. sz. betétben 1401. hrsz. a. Wittmann Jakab (nős Werth Lujzával), a 244. sz. betétben 1402/1 hrsz. a. Kalmár Imréné szül. Geyer Emma, kisk. Geyer Péter, kisk. Geyer Henrik és kisk. Geyer Matild, az 1786. sz. betétben 1477/2 és 1469/1 a hrsz. a. Dech Adám (gyengeelméjű), az 1974. sz. betétben 1469/1. b hrsz. a. Dech Jakab (nős Knippel Rozáliával), a 157. sz. betétben 1469/1—c. hrsz. a. Dech Jakab, a 2175. sz. betétben 2841. hrsz. a. Grundl Lajosné szül. Kopp Mária, a 286. sz. betétben 2840 hrsz. a. Albrecht Frigyes (korsártonó), az 594. sz. betétben 2777. hrsz. a. özv. Müller Lajosné szül. Neuter Borbála, az 1053. sz. betétben 2789. hrsz. a. Albrecht Lajos (asztalos), a 414. sz. betétben 2792. hrsz. a. Judt Adám, a 20. sz. betétben 2794. hrsz. a. Götz Fülöp (nős Kniel Erzsébettel), az 1019. sz. betétben 2672. 2671. hrsz. a. Judt Adám (nős Zoll Erzsébettel), a 785. sz. betétben 2667/3. hrsz. a. Lelbach Konrád, az 1035. sz. betétben 2639. hrsz. a. Szauer Károly (nős Dautermann Dorottýával), az 1053. sz. betétben 2619. hrsz. a. Albrecht Lajos (asztalos), az 1102. sz. betétben 2618. hrsz. a. Becker Károly (zenész) és az 1035. sz. betétben 2611. hrsz. a. dr. Szauer Károly, Wagner Jakabné szül. Szauer Anna, kisk. Szauer Lajos, kisk. Szauer Frigyes és kisk. Szauer János (Erő) tulajdonául felvett ingatlanokból;

6. a **Veprőd** község határában fekvő és a veprődi 519. sz. betétben 2855. hrsz. a. ifj. Rencz Péter, az 1109. sz. betétben 4022. hrsz. a. Jakab Péter és neje Gautner Anna, az 5. sz. betétben Papajesk Antal és Kanyó Katalin, a 689. sz. betétben 615. hrsz. a. Rittner Mátýás tulajdonául felvett ingatlanokból;

7. a **Hódság** község határában fekvő és a hódsági 359. sz. betétben 2640. hrsz. a. Mandl Ferenc (telekkönyvi tulajdonos Mandl Mihály), az 1908. számú betétben 5060. hrsz. a. Schwendner József 607. sz. tkvi tulajdonos Nadelstumpf Ferenc, az 1675. sz. betét 2455. hrsz. a. Schwerer Lőrinc, a 125. sz. betétben 2659. hrsz. a. a 126. sz. betétben 2896. hrsz. a. a 356. sz. betétben 2091. 2092. hrsz. a. ifj. Walter Adám, idb. Walter Adám és Walter János, 245. sz. betétben 3131. hrsz. a. Ogrizek Antal és neje Matheisz Éva, az 1263. sz. betétben 2490. hrsz. a. Báder Mihály (tkvi tulajdonos Báder Mihály és testvérei), a 748. sz. betétben 2442/2. hrsz. a. Oriold Vendel neje Treuer Anna, az 521. sz. betétben 2563. hrsz. a. Neumayer Péter (tkvi tulajdonos ifj. Neumayer Péter), az 1007. sz. betétben. 3071. hrsz. a. Schneider Jakab és neje Freiszt Katalin, a 146. sz. betétben 2732. hrsz. a. Hausz Ferenc 281. hrsz. (tkvi tulajdonos Hausz Miklós), az 1886. sz. betétben 2482. hrsz. a. Lang Antal 70 hrsz. (tkvi tulajdonos Willmann Miklós), a 390. sz. betétben 6153. hrsz. a. Geszler István 317. hrsz. (tkvi tulajdonos Geszler István és gyermekei), a 22. sz. betétben 5336/59. hrsz. a. Willmann Bálint, a 689. sz. betétben 5372/100—a. hrsz. alatt Treuer Mátýás és neje Lorenz Magdolna (tkvi tulajdonos Treuer Máté), a 131. sz. betétben 5372/2. hrsz. a. Beherer Károly (tkvi tulajdonos Májér Márton), az 1245. sz. betétben 5336/58 hrsz. a. Drach Józsefné szül. Oriold Magdolna, az 1188. sz. betétben 3048/1. hrsz. a. ifj. Mandl Lenard, az 1708. sz. betétben 5372/77—b. hrsz. a. Treuer Mátýás és neje Lorenz Magdolna, a 285. sz. betétben 4231. hrsz. a. Butter Jakab (tkvi tulajdonos Stegeli Jánosné szül. Butter Borbála), a 1694. sz. betétben 1586 hrsz. a. Lorenz András, özv. Willmann Teréz és Szebbauer Péter, az 1064. sz. betétben 1311/8—a. hrsz. a. özv. Schwentner Péterné (tkvi tulajdonos Drach Péter és gyermekei), az 1656. sz. betétben 1311/7. hrsz. a. Drach Péter, az 1100. sz. betét 1311/6. hrsz. a. Neumayer Pálné szül. Lang Anna, az 1100. sz. betétben 1311/5. hrsz. alatt Neumayer Györgyné szül. Lang

1175/1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Sajkásgyörgye községében 1000 kor. évi fizetéssel javadalmazott I. irnoki állásra pályázat hirdettetik.

Okmányolt pályázati kérvények a szablyai járás főszolgabirójához **folyó évi május 20-áig** nyújtandók be. Zsablya, 1908. április hó 18-án.

Dr. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

98-2-2

főszolgabíró.

1541. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrog vármegye titeli járásba kebeleztet Mozsor községben üresedésben levő végrehajtói állásra pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi április hó 30-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezők figyelembe vételét nem fogom.

Az állás javadalmazása évi 800 korona.

Titel, 1908. évi április hó 12-én.

SZEMZŐ JÁNOS,

93-3-3

főszolgabíró.

137. sz. kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

A lemondás folytán Zsablya községében üresedésbe jött és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi I. irnoki állásra pályázatot hirdetek s felhivom azokat, kik az állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelvnek bírását igazoló kérvényüket hozzám **folyó évi május hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert az azon túl érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A választás iránt utóbb fogok intézkedni.

Zsablya, 1908. évi április hó 14-én.

DR. SZÉCHÉNYI TAMÁS,

94-3-2

főszolgabíró.

Beresényi-uton levő 46. sz. ház és a szóntai hidnál fekvő 10¹/₂ láné föld szabadkézből, elköltözés végett **eladó.**

Értesítést ad **Mérő Simon** tulajdonos Zombor.

90-9-2

50. sz.
II/1908.**Kihirdetés.**

Kihirdetem, hogy a következő két házasság egymással házasságot szándékozik kötni, u. m.:

	Völegény	Menyasszony
Családi és utóneve és esetleg egyéb közlelbbi megjelölése	Szelinger József	Pető Mária
Családi állapota	nőtlen	hajadon
Állása (foglalkozása)	földm. napsz.	háztartásbeli
Vallása	r. kath.	r. kath.
Eletkora és születési helye	1889. évi március hó 18-án Kula	1889. évi január hó 27-én Temerin
Lakhelye	Maradék (Szerém m.)	Temerin 1244. h. sz.
Szüleinek családi és utóneve	néhai Szelinger Mátyás Fürstner Roza	Pető Albert néhai Biró Katalin

Felhivom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt nálam közvetlenül vagy a kifüggesztési hely községi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be. Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni, u. m.: Temerinben, Bácskulan és a „Bácsmezei Függetlenség“ című lapban
Kelt Temerinben, 1908. évi április hó 18. án.

104-1

Volpert György,
anyakönyvvezető-helyettes.**Házeladás.**

Az Orgona-utcában 11. sz. alatti lakház szabadkézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos **Sztrilich István** kovácsmester Zomborban, Militicsi-utca 6. sz.

87-3-3 99-1

908/kig. 1908.

Pályázati hirdetés.

A Nagybaracska községhez tartozó György puszta elnevezéssel bíró szállás-csoportra rendszeresített és évi 20 (husz) koronával javadalmazott halottkémi állásra pályázatot hirdetek.

Pályázni kívánók felszerelt kérvényeiket hozzám legkésőbb **folyó évi május 15-ig** terjesszék be.

Baja, 1908. ápril 14.

VOJNICH MÁTÉ,
főszolgabíró.**Összes cikkeink occasió áron!**

Ma és a következő napokban, bezárólag április hó 30-ig eladásra kerül
2500 drb férfing,
1000 drb divatos napernyő
mélyen leszállított áron!

Egyben tudomására hozzuk, a n. é. közönségnek, miszerint

= férfi kalapokat =

is, nagy választékban, rendkívül olcsó áron raktáron tartunk.

GOLDFAHN SÁNDOR ÉS FIA

Zombor, Kossuth Lajos-utca a különlegességi tőzsde mellett.

81-10-6

Angol nyakkendők, pécsi keztyűk!

Villanyos csillárok, díszműáruk.

Csipkék, szalagok, kötőpamutok.